

УДК 378. 373.2

DOI: 10.31652/2412-1142-2020-57-131-139

Феднова Ірина Миколаївна

аспірант, Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

ORCID 0000-0002-5932-7986

irynafednova18@gmail.com

СИСТЕМА МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВИТИ ЯК ПЛАТФОРМА З ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ГОТОВНОСТІ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ПРОСВІТНИЦЬКО-КОНСУЛЬТАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Анотація. У статті представлено аналіз методичної системи закладу дошкільної освіти як платформи із забезпечення розвитку готовності вихователів до просвітницько-консультативної діяльності. З'ясовано, що методична система закладу дошкільної освіти розглядаємо як середовище, сприятливе для розвитку особистості вихователя, його професіоналізму, майстерності, мотивації його до творчості й підвищення кваліфікації. Визначено функції методичної системи ЗДО: інформаційну, навчальну, контрольню-діагностичну, корекційно-прогностичну, організаційну, дослідницьку, комунікативну, виховну, гностичну. На основі нормативних документів щодо організації дошкільної освіти зроблено висновок про важливість створення інформаційно-просвітницького простору для батьків та інших членів родини, що займаються вихованням; підвищення фахової майстерності педагогів через ознайомлення з родинним досвідом виховання; сприяння інтеграції родинного виховання у суспільне. Аналіз функцій, завдань, принципів, що покладені на систему методичної роботи ЗДО, а також змісту просвітницько-консультативної роботи вихователя, дозволив виокремити основні види методичної роботи: інформаційну (створення курикулуму інформації для батьків), методичну (популяризація взаємодії батьків і дітей у родинному вихованні), організаційну (забезпечення взаємодії вихователя та батьків та оновлення знань вихователів), мотиваційно-стимулювальну (підвищення кваліфікації вихователів).

Виокремлено сучасні педагогічні проблеми, які потребують просвітництва та консультування батьків вихованців закладів дошкільної освіти й мають бути методично виправдано організовані: проблема дитячої інклюзії та обдарованості; увага до родинного виховання та створення умов і методичної бази для організації сучасних івент-заходів з метою набуття батьками нових педагогічних знань та прикладних компетенцій.

Ключові слова: просвітницька діяльність, консультативна діяльність, заклад дошкільної освіти, вихователь, педагог, родина, вихованці, методична система.

1. ВСТУП

Суспільні перетворення соціальних інститутів вимагають нових підходів до організації взаємодії педагогів та батьків вихованців. Засадничим принципом діяльності сучасного закладу дошкільної освіти все частіше обґрунтовано визначається виховання батьків як партнерів з педагогічної взаємодії, шляхом чого виступає підвищення їх педагогічної культури через організацію просвітницько-консультативної діяльності.

Постановка проблеми. Одним із шляхів виконання соціальних завдань педагогічних колективів закладів дошкільної освіти (ЗДО) є забезпечення ефективної взаємодії з родинами та громадськістю. При цьому набуття вихователями сучасних компетенцій у роботі з батьками вихованців найбільш ефективно відбувається у межах системи методичної роботи, що призначена як забезпечувати дотримання освітніх стандартів у розвитку дітей дошкільного віку, так і сприяти професійному зростанню педагогів-вихователів.

Аналіз праць. Наукові дискусії щодо проблеми професійного розвитку вихователя ЗДО дозволяють виокремити конкретні напрями її представлення у працях дослідників. Аналіз наукової літератури дозволив зробити висновок, що більшою мірою науковці цікавляться

проблемами професійної підготовки майбутніх вихователів. Так, Н. Ковалевська досліджує професійну підготовку студентів факультетів дошкільної педагогіки до роботи у сім'ях [1]; у праці Г. Борин визначено організаційно-педагогічні умови підготовки майбутніх вихователів до роботи з батьками дітей раннього віку [2]. В аспекті перегляду змісту «Закону про освіту» і відповідно до нього - оновлення «Закону про дошкільну освіту» (у проєкті) популярності набуває висвітлення проблем та сучасних викликів, що стосуються діяльності ЗДО. Так, Л. Швайка представляє форми методичної роботи з педагогами у ЗДО [3]; О. Боровська порушує проблему готовності дитини до НУШ [4]; Ю. Сотник переймається проблемою екологічного [5], а Г. Задорожна – правового виховання [6] тощо. Чи не найбільшого резонансу у межах означеної теми набуває проблема організації взаємодії батьків та ЗДО, яка висвітлюється у працях Н. Семенової, Х. Лаврів, Д. Бондарчук [7]; Т. Галицької [8]; О. Семи [9]; О. Рудик та І. Молодушкіної [10] та інші.

Незважаючи на досить високий інтерес науковців до проблеми взаємодії ЗДО та батьків, проблема організації просвітницько-консультативної діяльності для батьків вихованців у науковому дискурсі майже не представлена, а отже – потребує уваги як важлива частина діяльності ЗДО. При цьому актуальності набуває перегляд функцій та завдань методичної системи ЗДО як платформи із забезпечення розвитку готовності вихователів до здійснення просвітницько-консультативної діяльності для батьків вихованців.

Метою статті визначаємо виокремлення особливостей організації просвітницько-консультативної діяльності вихователя у методичній системі ЗДО.

2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методичну систему закладу дошкільної освіти розглядаємо як середовище, сприятливе для розвитку особистості вихователя, його професіоналізму, майстерності, мотивації його до творчості й підвищення кваліфікації. Загалом у межах функцій методичної служби ЗДО виокремлюються такі:

- Інформаційна: Вивчення та накопичення інформації про стан та результати професійної діяльності педагогів; підвищення кваліфікації педагогічного персоналу; підвищення якості педагогічного процесу; узагальнення позитивного досвіду педагогів; поповнення банку педагогічної інформації про найбільш актуальні проблеми розвитку дошкільної освіти, про новітні досягнення науки та практики; широке впровадження інформаційних технологій; встановлення контактів зі ЗМІ, різноманітними установами та організаціями для розповсюдження інформації про діяльність ДНЗ.
- Навчальна: Здійснення ознайомлення педагогічного персоналу з новими освітніми програмами та технологіями; ознайомлення зі стандартами дошкільної освіти України; здійснення ознайомлення педагогічного персоналу з законодавчими, нормативними документами в галузі освіти; організація та проведення семінарів, практичних занять, консультацій, відкритих заходів з використанням активних методів.
- Контрольно-діагностична: Моніторинг якості педагогічного процесу; застосування методів психолого-педагогічної діагностики в процесі вивчення стану освітньо-виховного процесу; аналіз інноваційного досвіду педагогічного персоналу; узагальнення отриманих результатів.
- Корекційно-прогностична (плануюча): Здійснення планування перспективних та поточних заходів (річний, місячний, календарний плани)
- Організаційна: Організація та участь в педагогічних радах, педагогічних годинах, батьківських конференціях тощо; організація методичних об'єднань, творчих груп та міні-проектів; організація самостійної роботи педагогів з підвищення професійного рівня; організація роботи з батьками дітей та соціальними партнерами; направлення педагогів на курси підвищення кваліфікації.

- Дослідницька: Планування заходів на основі аналізу стану освітнього процесу та запитів педагогів з урахуванням нових тенденцій в розвитку освітніх технологій; вивчення та розповсюдження інноваційного досвіду та авторських технологій.
- Комунікативна: Усвідомлення особистої та соціальної значимості діяльності; реалізація гуманістичної парадигми в педагогічній діяльності; встановлення ділових контактів з учасниками педагогічного процесу, з соціальними партнерами.
- Виховна (мотиваційно-стимулююча): Стимулювання творчої діяльності педагогів; виявлення потенціалу педагогів; стимулювання підвищення професійної кваліфікації; мотивування на використання особистісно-орієнтованої моделі виховання, на емпатію з дітьми, прояв любові та розуміння.
- Гностична: Оволодіння методами самоаналізу, здійснення самоосвіти.

Методична робота ЗДО у галузі координації взаємодії вихователів та батьків дітей обумовлена низкою законодавчих документів, зокрема Закон України «Про освіту», «Про дошкільну освіту» [11], «Методичними рекомендаціями щодо організації взаємодії закладів дошкільної освіти з батьками вихованців» [12], у змісті яких визначено роль батьків та держави у вихованні та розвитку дитини. Так, у документі, крім класичних завдань ЗДО щодо роботи з батьками, акцентовано увагу на конкретних питаннях, які стосуються сучасних аспектів родинного виховання, традиції якого обов'язково мають стати джерелом комплексного виховання дитини у ЗДО. Зокрема, йдеться про створення інформаційно-просвітницького простору для батьків та інших членів родини, що займаються вихованням; підвищення фахової майстерності педагогів через ознайомлення з родинним досвідом виховання; сприяння інтеграції родинного виховання у суспільне. При цьому важливим видається те, що державна система дошкільного виховання шанобливо ставиться до приватності родинного виховання, наприклад, схвалює онлайн-спілкування з батьками дитини у закритих групах, електронне особисте спілкування вихователя та батьків тощо.

Особливістю зміни традиційного державного підходу до методики виховання та освіти дошкільнят із «ми знаємо як краще, тому робіть так, як ми вас навчаємо» на «ми запитуємо вашу думку про те, як буде краще для вашої дитини і допомагаємо вам її виховувати, пропонуючи найбільш корисні й ефективні методики» можна вважати зверненість до родинного виховання, підсилення його ролі у становленні та розвитку дитини. Це відбивається й у рекомендаціях щодо залучення представників батьківських комітетів, груп батьківської ініціативи, творчих груп педагогів і батьків до планування роботи ЗДО, у якій має обов'язково знатись місце для заохочення батьків до активної участі в освітньому процесі, а значить – у цільовій програмі методичної служби ЗДО щодо визначенню сучасних і ефективних методів та форм взаємодії ЗДО та батьків.

У сучасному науковому дискурсі проблема організованого просвітництва батьків дошкільнят актуалізується внаслідок надмірної фейкової інформатизованості суспільного простору, коли пересічна родина зіштовхується із Інтернет-порадами, що стосуються різних проблем виховання та розвитку дитини, і переважною мірою розповсюджуються не фахівцями. М. Головка стверджує, що низька педагогічна культура батьків, яка часто «формується загалом стихійно, під впливом традиційного досвіду старших поколінь, живиться випадковими знаннями, що часто подають ЗМІ, рідше шляхом поміркованої самоосвіти та результативної допомоги професіоналів» [13]. Отже, педагогічне просвітництво батьків, організоване та здійснюване фахівцями, стає запорукою ефективного розвитку дитини й викликом для методистів, які мають виокремити найбільш актуальні педагогічні проблеми сучасного дошкільня й спроектувати алгоритм змістового й компетентісного педагогічного просвітництва батьків.

Наголошуючи на класичних способах педагогічного просвітництва (лекції, розміщення інформації на сайтах ЗДО тощо), методисти рекомендують віднаходити сучасні способи організації просвітницької роботи з батьками, одним із найбільш ефективних із яких є

організація сімейних клубів - неформальних об'єднань батьків, створених для розв'язання практичних завдань виховання, у межах яких відбувається обговорення конкретних педагогічних проблем із залученням фахівців. Такі клуби побудовані за типом телевізійних і розважальних програм, ігор і спрямовані на встановлення неформальних контактів із батьками [1], а педагогічної фаховості їм надає модерація проблеми, що винесена на обговорення педагогом, що виключає ненауковість способів її вирішення.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Аналіз функцій, завдань, принципів, що покладені на систему методичної роботи ЗДО, а також змісту просвітницько-консультативної роботи вихователя, дозволяє виокремити основні види методичної роботи, які має забезпечити ЗДО для готовності вихователя здійснювати просвітницько-консультативну діяльність.

Таблиця

**Методична робота ЗДО щодо забезпечення
просвітницько-консультативної діяльності батьків**

Види методичної роботи	зміст	мета
інформаційна	Забезпечення інформацією про сучасні проблеми виховання та розвитку дітей, їх здоров'язбереження, інклюзії, обдарованості тощо.	Створення курикулуму інформації для батьків.
методична	Розробка заходів, які спрямовані на взаємодію із батьками вихованців, особливо тих, що дозволяють сформулювати у батьків навички ручної праці; Створення методичної бази для навчання вихователів проведенню сучасних тематичних просвітницьких івентів	Популяризація взаємодії батьків і дітей у родинному вихованні
організаційна	Створення умов для просвітницько-консультативної діяльності батьків: забезпечення роботи сайту ЗДО; платформи для електронної комунікації вихователя із батьками; створення можливостей ознайомлення вихователів із родинним досвідом виховання дітей; організація лекцій фахівців (психологів, медичних працівників, логопедів тощо) – для вихователів	Забезпечення взаємодії вихователя та батьків Оновлення знань вихователів
мотиваційно-стимульовальна	Створення можливостей для набуття вихователями нових професійних компетенцій в умовах додаткової форми підвищення кваліфікації (навчальні онлайн-платформи), тренінги, курси з комунікації тощо	Підвищення кваліфікації вихователів

Сучасним аспектом методичної роботи ЗДО визначаємо увагу до проблем інклюзії та обдарованості дитини, оскільки державна політика у галузі освіти характеризується зверненням до загальноосвітніх гуманістичних практик, що визначають цінність кожної людини для суспільства незалежно від її особливостей. Така державницька тенденція загалом виявляється у здатності ЗДО забезпечити умови для виховання дітей з інклюзією в загальних групах. Зазначене обумовлює необхідність організації просвітницької діяльності ЗДО для батьків вихованців щодо різних аспектів зазначеної проблеми: по-перше, дискусійна для суспільства тема природності інклюзії у загальних групах набирає обертів і певною мірою поділяє батьківську спільноту на прихильників та противників. Гуманістичні засади розвитку демократичного суспільства у такому випадку мають стати тим ґрунтом, на якому методисти ЗДО мають створити базу для просвітництва батьків із цієї неоднозначної проблеми. Так, доречним вважаємо створення добірки публікацій з природи інклюзії та її видів, розміщення їх на сайті ЗДО, а також застосування у просвітницьких доповідях на батьківських зборах. Крім того позитивним є створення розробок виховних заходів із виокремленням ролей для

дітей з інклюзією (звісно, що це має бути не когнітивна її форма) так, щоб вони почувались незайвими у колективі. По-друге, слід передбачити консультативні теми для батьків дітей з інклюзією, призначені полегшити розвиток таких дітей у родині. Для цього методична система має звернути увагу на удосконалення професійних компетенцій вихователів, групи яких відвідують діти з інклюзією, зокрема, слід запропонувати відвідати курси, тренінги відповідної тематики.

Неабиякого значення набуває також проблема методичного забезпечення роботи з батьками обдарованих дітей. У висновках науковців щодо особливостей самовиявлення обдарованої дитини більшою мірою представлено її неадекватно занижена самооцінка (через намагання досягти завищеної мети), надмірна емоційність, висока критичність щодо власних результатів, низька контактність з однолітками.

Через свою природну допитливість та прагнення пізнання обдарована дитина нерідко монополізує увагу вчителів, вихователів, батьків та інших дорослих. Це спричиняє непорозуміння у стосунках з іншими дітьми, яких дратує прагнення такої уваги. Обдарована дитина часто з недостатньою терплячістю ставиться до дітей, які перебувають на іншому рівні інтелектуального розвитку. Вона може відштовхувати інших своїми зауваженнями, які виражають презирство і нетерплячість.

Усі зазначені проблеми ставлять перед вихователями ЗДО завдання тематичного просвітництва батьків обдарованих дітей, а методистів – удосконалення тематичної бази з проблеми обдарованості дитини. Так, на основі виокремлення конкретних міні-проблем самовиявлення обдарованої дитини, батькам можна поради звернути увагу на особливу комунікацію із обдарованою дитиною, у межах якої має відбуватись її соціалізація щодо самовиявлення серед однолітків: виховання емпатії, сприйняття думки іншого, формування терплячості, поваги до інтелектуальних можливостей інших дітей. Батькам обдарованих дітей слід бути готовими до того, що високий рівень інтелектуального розвитку майбутнього учня стане причиною його постійної інтелектуальної завантаженості (участі у конкурсах, олімпіадах тощо) – тож варто навчити дитину як правил самоменеджменту, так і асертивності (умінні аргументовано відмовляти).

Реформування засадничих положень освітньої системи в цілому, що виявляється в переході виховання від державних приписів родині до урахування думки родини, спрямовує методичну систему ЗДО звернути увагу на ознайомлення із родинним досвідом виховання дітей.

Сучасна наука підкреслює пріоритет сім'ї у вихованні дитини, що проявляється в багатомірності форм впливу, в їх безперервності й тривалості, в діапазоні цінностей, які засвоює зростаюча людина. Через життя в сім'ї формується ставлення до людей, речей, самого себе, виробляються ідеали та цінності. Любов дитини до батьків забезпечує безпеку, виступає гарантом емоційного благополуччя. Дитині мало просто того, щоб її любили. Вона потребує підтримки на всіх періодах дитинства. Батьки – головні природні вихователі дитини. Відомий психолог О.М. Леонтьєв виділив обсяг близьких дитині людей, до виховних впливів яких вона чутлива. Виявляється, що дитина в перші роки не сприймає зауважень, умовлянь, порад «чужої тьоті» (вихователя, сусідки, випадкової зустрічної...), найбільш авторитетною для неї є думка батька і мами, тому пояснення власної поведінки фразами «Так мама сказала», «Так звелів тато» не слід розцінювати як перенесення відповідальності за власні вчинки – це більшою мірою виявлення особистої причетності до конкретної соціальної групи – родини. Основний чинник у формуванні особистості – це виховний клімат сім'ї. Рідна домівка – не тільки місце притулку, дах над головою, а й родинне вогнище, місце захисту від життєвих негараздів. Батьки є першим суспільним середовищем дитини, а родина – провідним інститутом соціалізації. Батьки першими розкривають маленькій людині предметний світ і надають йому емоційного забарвлення.

Виховання батьками дитини відбувається більшою мірою не через спеціально організовані впливи (заохочення чи покарання), а через спостереження нею за діями, висловлюваннями тата і мами й наслідування певних моделей батьківської поведінки. А. Макаренко звертаючись до батьків, наголошував: “Ваша власна поведінка – найголовніша річ. Не думайте, що ви виховуєте дитину лиш тоді, коли з нею розмовляєте, повчаєте або караєте. Ви виховуєте її у кожен момент вашого життя”. Однак часто буває, що батьки розділяють виховний процес і виокремлюють виховні заходи (до яких включається іноді просто взаємодіяльність із дитиною у формі гри) і власну поведінку у приватному житті. При цьому дитина, як дзеркало, відображує у спільноті однолітків манеру спілкування батьків, проговорює меседжі, що виявляють батьківську позицію щодо певних аспектів життя тощо.

Дуже часто дитина входить у конфлікт із іншою дитиною саме через вербалізацію сімейних цінностей, які за змістом є протилежні із цінностями іншої родини. Отже, вихователь має бути готовим не лише до виховання дитини, але й до урахування у виховній роботі ціннісних аспектів конкретних родин, а значить актуалізації набуває ознайомлення із досвідом родинного виховання дітей.

Для педагога, який ставить за мету ознайомитись із родиною вихованця, важливим є вибір способу набуття інформації, який би давав можливість упевнитись у її об'єктивності і разом із тим – не порушував приватності родини. Варто зазначити, що не завжди методично виправданим є візит додому вихованця, оскільки у господарів є право збереження приватності житла. Однак і в разі дозволу відвідин вихователь скоріш за все не отримає важливої для педагогічного анамнезу інформації, оскільки господарі намагатимуться представити власні здобутки у вигідному світлі. І лише здатність педагога сприймати опосередковані сигнали педагогічної некомпетентності у спілкуванні можуть стати основою вибору виховної стратегії й тактики стосовно дитини і її батьків.

Більшою мірою методично виправданим стає збирання інформації про родинне виховання дитини із інших джерел, одним із яких стає комунікація із самим вихованцем. Відомо, що маленька дитина ще не вміє розділяти інформацію на приватну й загальноприйнятну, приховувати те, що емоційно вразило, тож часто сама проговорює сімейні проблеми у комунікації із вихователем або іншими дітьми. Педагог повинен уміти здійснити аналіз отримуваної інформації й визначити основні родинні цінності, моделі комунікації, цілі й рольові стереотипи тощо. Слід зауважити, що процес набуття інформації про родинний досвід виховання дитини у конкретній сім'ї може містити ризики її об'єктивності, якщо вихователь спокуситься на інформацію, отриману від інших батьків. Важливо усвідомити, що оцінні судження одних батьків про інших не можуть бути ґрунтом для педагогічних висновків вихователя, оскільки переважно характеризуються суб'єктивним баченням конкретної проблеми або індивідуальною неприязністю. У випадку конфліктів між батьками на ґрунті цінностей або моделей виховання педагогічне просвітництво заступається педагогічним консультуванням, у якому завданням вихователя стає допомога батькам розвивати здатність дивитися на ситуацію, подію, явище очима іншої сторони, брати до уваги очікування партнера. У межах консультацій батьків щодо поведінки дитини важливістю набуває їх спрямування до актуалізації позитивного в особистості, запобігання агресії як реакції на негативні виявлення. Серед професійних якостей педагога, необхідних для роботи у відкритій взаємодії з батьками, важливістю набуває «добрий погляд» на дитину, вміння бачити перспективи розвитку її позитивних рис, привертати увагу батьків саме до них, запобігати у спілкуванні з батьками різним негативним оцінкам дитячої поведінки, не допускати скарг, не закликати «розібратися» з дитиною вдома» [13].

Отже, усі форми просвітницько-консультативної педагогічної роботи з батьками, що проводяться в дошкільному навчальному закладі повинні: враховувати право батьків на власну думку, позицію, систему цінностей; інформувати їх не лише про обов'язки, але й про

права, якими вони можуть скористатись; позитивно ставитись до виявів батьківської ініціативи і творчості.

4. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

У системі методичної роботи ЗДО виокремлюємо її види: мотиваційну, методичну, організаційну, мотиваційно-стимулювальну.

Організація просвітницько-консультативної діяльності вихователя у методичній системі ЗДО актуалізує увагу на проблемах інклюзії та обдарованості дитини; урахуванні родинного досвіду виховання дитини; створенні умов та методичної бази для організації сучасних івент-заходів з метою набуття батьками нових педагогічних знань та прикладних компетенцій.

Перспективою подальших наукових розвідок визначаємо дослідження сучасних платформ для підвищення кваліфікації вихователів з проблеми просвітницько-консультативної діяльності батьків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] Ковалевська, Н. Впровадження у роботу дошкільного навчального закладу нової форми співпраці–батьківський клуб /Наталія Ковалевська //Педагогічна освіта: теорія і практика: зб. наук. пр. /М-во освіти і науки України, Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім.І.Огієнка, Ін-т педагогіки НАПН України. – Кам'янець-Подільський, 2017. – Вип. 23, ч. 2. – С. 179–184.
- [2] Борин Г. Організаційно-педагогічні умови підготовки майбутніх вихователів до роботи з батьками дітей раннього віку / Г. Борин // Обрії. - 2015. - № 1. - С. 9–12. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/obrii_2015_1_6
- [3] Методична робота в ДНЗ / Л. А. Швайка — Х. Вид. група «Основа», 2017. — 304 с.
- [4] Боровська, О. Готовність дитини до НУШ: важливі аспекти / Олена Боровська, Наталія Стаценко // Вихователь-методист дошк. закл. – 2019. – № 1. – С. 37–41.
- [5] Сотник, Ю. А. Сталий розвиток дошкільнят засобами екологічного виховання / Сотник Юлія Анатоліївна // Нива знань. – 2018. – № 3. – С. 29– 30.
- [6] Задорожна, Г. С. Узаємодія закладів освіти з сім'ями дітей 6–7 років як важлива умова їхнього правового виховання / Задорожна Ганна Сергіївна // Вісн. Черкас. ун-ту. Серія: Педагогічні науки. – 2017. – № 17/18. – С. 54–60.
- [7] Семенова, Н. Взаємодія дошкільного навчального закладу і сім'ї у вихованні особистості дитини дошкільного віку як психолого-педагогічна проблема /Наталія Семенова, Христина Лаврів, Дарина Бондарчук //Наук. вісн. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія: Педагогічні науки. – 2017. – No 2. – С. 19–29.
- [8] Галицька, Т. В. Взаємодія закладу дошкільної освіти з родиною : сучас. підходи / Т. В. Галицька // Дошк. навч. закл. – 2018. – № 11. – С. 11–13.
- [9] Сема, О. Проблеми співпраці вихователя та батьків / Сема Олександра // Психолого-педагогічний пошук : зб. наук. пр. за матеріалами II Всеукр. студент. наук.-практ. конф. «Актуальні проблеми дошкільної освіти: перспективи, інновації, розвиток» (21–22 квітня) / М-во освіти і науки України, Глухів. нац. пед. ун-т ім. О. Довженка, Ф-т дошк. освіти. – Глухів, 2016. – Вип. 3. – С. 239–243.
- [10] Взаємодія ДНЗ та сім'ї / уклад.: О. А. Рудік, І. В. Молодушкіна. – Харків : Основа, 2013. – 222, [2] с. – (Серія «Дошкільний навчальний заклад. Вихователю»)
- [11] Закон України «Про дошкільну освіту». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
- [12] Методичні рекомендації щодо організації взаємодії закладів дошкільної освіти з батьками вихованців: лист МОНУ від 11.102017р. No 1/9-546. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/0Vxpu4GDXDpc7YVWVvcWUtVWJpdEk/view>
- [13] Головка, М. Б. Виховання педагогічної культури батьків як провідний напрям взаємодії дошкільного навчального закладу та сім'ї / Головка М. Б., Резнікова В. А. //Наук. скарбниця освіти Донеччини. – 2017. – No 1. – С. 62–65.

SYSTEM OF METHODOLOGICAL WORK WITH AS A PLATFORM FOR ENSURING THE DEVELOPMENT OF TEACHERS 'READINESS FOR EDUCATIONAL AND CONSULTATIVE ACTIVITIES

Fednova Iryna M.

PhD student, Alfred Nobel University, Dnipro, Ukraine

ORCID 0000-0002-5932-7986

irynafednova18@gmail.com

Annotation. The article presents the analysis of the methodical system of the preschool education institution as a platform for ensuring the development of teachers' readiness for educational and counseling activities. The methodical system of the preschool education institution is considered as the environment conducive to the development of the preschool teacher's personality, his/her professionalism, skill, motivation for creativity and professional development. The functions of the methodical system of the preschool education institutions are defined: informational, educational, control-diagnostic, correction-prognostic, organizational, research, communicative, personality training, gnostic. On the basis of the regulatory documents, concerning the organization of the preschool education, a conclusion is made on the importance of creation of an informational and educational space for parents and other family members involved in education; upgrading professional skills of the teachers due to familiarization with the family education experience; promoting an integration of the family education into the social personality training. The analysis of the functions, tasks, principles that are assigned to the system of methodical work of the preschool education institutions, as well as the content of educational and counseling activities of the educator, allowed to distinguish the main types of the methodical work: informational (creating a curriculum of information for the parents), methodical (promoting the interaction of parents and children in the family education), organizational (ensuring interaction between the preschool teacher and parents as well as actualizing the knowledge of the teacher), motivational-stimulative (upgrading skills of the preschool teachers). The modern pedagogical problems that require education and counseling of the parents of the preschool pupils are identified that should be organized in a methodically correct way: the problem of child inclusion and giftedness; attention to family upbringing and creation of the conditions and a methodical basis for organization of modern events in order to provide parents with new pedagogical knowledge and applied competencies.

Key words: educational activity, counseling activity, institution of preschool education, preschool teacher, educator, family, preschool pupils, methodical system.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] Kovalevska, N., 2017. Introduction of a new form of cooperation into the work of the preschool educational institution - the parent club. *Teacher Education: Theory and Practice: collection of scientific works. Education and Science of Ukraine. National Ogienko University. Institute of Pedagogy of National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine. Kamianets-Podilskyi, iss. 23, part 2, pp. 179–184 (in Ukrainian)*
- [2] Boryn, H., 2015. Organizational and pedagogical conditions for preparing future caregivers to work with parents of young children. *Obrii, no. 1, pp. 9–12. - Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/obrii_2015_1_6 (in Ukrainian)*
- [3] Shvaika, L., 2017. Methodical work at the National Academy of Sciences. *The Basics Publishing «Osnova». Kharkiv, P. 304 (in Ukrainian)*
- [4] Borovska, O., 2019. Child's readiness for a new Ukrainian school: important aspects of a preschool tutor, no. 1, pp. 37–41 (in Ukrainian)
- [5] Sotnyk, Y., 2018. Sustainable development of preschool children by means of ecological education. *Nyva znan, no. 3, pp. 29–30 (in Ukrainian)*
- [6] Zadorozhna, H., 2017. Interaction of educational institutions with families of children 6-7 years as an important condition of their legal education. *Bulletin of Cherkasy University, series "Pedagogical Science", no. 17/18, pp. 54–60 (in Ukrainian)*

-
- [7] Semenova, N., 2017. Interaction between a preschool institution and a family in the upbringing of the identity of a preschool child as a psychological and pedagogical problem. Scientific Bulletin of Lesya Ukrainka Eastern European National University, series "Pedagogical Science" , no. 2, pp. 19–29 (in Ukrainian)
- [8] Halytska, T., 2018. Interaction of preschool education institution with the family: current approaches. Doshkilnyi navchalnyi zaklad, no.11, pp.11–13 (in Ukrainian)
- [9] Sema, O., 2016. Problems of caregiver-parent collaboration. Psychological-pedagogical search: collection of scientific works. Based on the materials of the Second All-Ukrainian Student Scientific and Practical Conference "Actual Problems of Preschool Education: Prospects, Innovations, Development" (April 21-22). Ministry of Education and Science of Ukraine. Hlukhiv. National Pedagogical University Dovzhenko, Faculty preschool education, no. 3, pp. 239–243 (in Ukrainian)
- [10] Rudik, O., Molodushkina I., 2013. Interaction between the children's educational institution and the family. (Series "Preschool Education. Educator»). Kharkiv, «Osнова», P. 222, [2] (in Ukrainian)
- [11] Law of Ukraine "On Preschool Education". - Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14> (in Ukrainian)
- [12] Guidelines for organizing interaction between preschool education institutions and parents of pupils: letter from the Ministry of Education and Science of Ukraine, dated October 11, 2017, no. 1 / 9-546. - Available at: <https://drive.google.com/file/d/0Bxpu4GDxDpc7YWVvcWUtVWJpdEk/view> (in Ukrainian)
- [13] Holovko, M., 2017. Educating parents' pedagogical culture as a leading line of interaction between preschool and family. Naukova skarbnytsia osvity Donechchyny, no. 1, pp. 62–65 (in Ukrainian)

РОЗДІЛ 3

ЗАСТОСУВАННЯ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ І ОСВІТІ ДОРΟΣЛИХ

УДК 377.3: [316.47:005.336.2]

DOI: 10.31652/2412-1142-2020-57-140-146

Бойчук Віталій Миколайович

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри інноваційних та інформаційних технологій в освіті
Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського,
м. Вінниця, Україна
ORCID ID 0000-0002-1082-3962
boichuk1974@ukr.net

Уманець Володимир Олександрович

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інноваційних та інформаційних
технологій в освіті Вінницького державного педагогічного
університету імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна
ORCID ID 0000-0002-7237-4955
umkavin@gmail.com

Бойчук Оксана Юхимівна

викладач української мови та літератури
ДНЗ «Вінницький центр професійно-технічної освіти технологій та дизайну»
м. Вінниця, Україна
oksana_boichuk@ukr.net

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ СФЕРИ ПОСЛУГ У ЗАКЛАДІ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Анотація. У статті розкрито зміст понять «технологія», «педагогічна технологія», «інновація», «інноваційне навчання»; проаналізовано сучасні інноваційні педагогічні технології підготовки кваліфікованих робітників у закладі професійної (професійно-технічної) освіти сфери послуг. Розглянуто питання організації освітнього процесу у закладах професійної (професійно-технічної) освіти в реаліях інноваційного підходу та впровадження сучасних систем дистанційного навчання, потреба в яких суттєво зросла через світову пандемію та значні обмеження для здобувачів освіти.

Нині розроблено значну кількість технологій навчання, використання традиційних і впровадження нових (інноваційних) технологій навчання протікає стихійно. Це спонукає науковців та практиків до теоретичного та практичного узагальнення, аналізу, класифікації та вибору серед них оптимальних. Особливістю сучасних інноваційних процесів у професійній (професійно-технічній) освіті є їх технологізація – неухильне дотримання змісту й послідовності етапів упровадження нововведень. У цьому контексті доцільними для використання вважаємо такі інноваційні технології: електронне навчання (e-learning), мобільне навчання (m-learning), «перевернуте» навчання (flipped learning), змішане навчання (blended-learning) - що використовуватимуться в поєднанні з інтерактивним, особистісно зорієнтованим навчанням на основі інтегрованого підходу.

Впровадження таких методів та засобів надає змогу обмежити «фізичну присутність» майбутніх кваліфікованих робітників, зокрема, сфери послуг, цифровізувати освітній процес у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, підвищити якість надання освітніх послуг.

Ключові слова: інноваційні технології, інноваційне навчання, електронне навчання, мобільне навчання, «перевернуте» навчання, змішане навчання.